No. 2040 Zaterdag 10 Februari 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De gebeurtenissen van 17 Juli ll. in de 2e Kamer.

A. Schriftelijke vragen van den Heer Ter Hall.

1. Is de Minister bereid uitvoerige inlichtingen te verschaffen omtrent de staking der havenarbeiders te Curaçao op 17 Juli j.l., welke is uitgeloopen op een opstand, waarbij 4 dooden en 10 zwaargewonden zouden zijn gevallen, de directeur van den Koninklijken West-Indischen Maildienst met eenige klerken op onmenschelijke wijze zouden zijn mishandeld en het kantoor met de archieven zouden zijn vernield.

2. Zou de Minister met name willen mededeelen of het juist is:

a. dat tijdens de onlusten de Venezolaansche hulparbeiders zich zelf moesten verdedigen tegen de stakers, daar geen bescherming aanwezig was, en dat zij als protest daartegen de Amerikaansche vlag hebben geheschen op de terreinen der Amerikaansche Red-D-lijn?

b. dat het bestuur der kolonie reeds eenige weken te voren gewaarschuwd is, dat er kwade plannen werden gesmeed door de stakende arbeiders, doch dit bestuur verzuimd zou hebben intijds maatregelen te nemen?

c. dat de oorspronkelijke staking der havenarbeiders op het punt stond beslecht te worden, toen het bestuur van den onder beschermheerschap van den Gouverneur staanden Volksbond zich er mede bemoeide, de staking organiseerde en de stakers aandreef tot volhouden, met het bekende treurige resultaat?

3. Indien het sub *c.* gestelde juist is, is de Minister dan niet van oordeel, dat de Gouverneur van Curaçao boven de partijen behoort te staan?

4. Is het den Minister in het algemeen bekend, dat een overwegend deel van de Curaçaosche bevolking zeer gekant is de tegen de wijze, waarop de tegenwoordige Gouverneur het beheer voert?

5. Is er grond voor de meermalen gehoorde opinie, dat de Gouverneur te uitgebreide macht bezit, zonder behoorlijke contrôle, en dat een gematigd zelfbestuur, door den Kolonialen Raad meer zelfstandigheid te geven, dringend noodig is.

B. Antwoord van den Minister.

1. In het begin van Februari 1922 had de hoofdagent van den Koninklijke West-Indische Maildienst bekendgemaakt, dat deze maatschapqij en andere stoomvaartlijnen ten gevolge van slapte in het bedrijf en sterk dalende vrachten besloten hadden, met ingang 1 April d.a.v. het in de laatste jaren herhaaldelijk verhoogd tarief van arbeidsloonen voor de bootwerkers te verlagen en van 50 cent per uur en f 1 per overuur op onderscheidenlijk 40 cent en 75 cent te brengen. Dat dit besluit zoo geruimen tijd vóór zijn inwerkingtreding bekend werd gemaakt, geschiedde met het oog op de omstandigheid, dat de werknemers niet, zooals in andere havenplaatsen, georganiseerd waren, en om de arbeiders niet te plotseling voor een loonsverlaging te plaatsen.

Op 1 April, toen het verlaagd tarief in werking zou treden, betaalde de firma Maduro, agente van de Amerikaansche Stoomvaartmaatschappij Red-D-Line, niettemin aan de bootwerkers, die bij de bewerking van een der stoomschepen van die lijn hun diensten verleenden, het oude loon uit, doch, door den hoofdagent van den voormelden maildienst aan de afspraak herinnerd, deelde zij den volgenden werkdag aan de arbeiders mede, dat dien dag het verlaagde loon zou worden uitbetaald. De arbeiders hebben toen het werk neergelegd en de maatschappijen zijn er toe overgegaan Venezolaansche werkkrachten aan te voeren.

De staking was derhalve het eerst bij de voormelde Red-D-Line uitgebroken. Dat de daden van geweld, welke later zijn gepleegd, niettemin in het bijzonder tegen den hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst waren gericht, laat zich verklaren door de omstandigheid, dat de agente van de Red-D-Line op 1 April het oude loon had uitbetaald, waardoor vermoedelijk de niet juiste indruk was ontstaan, dat zij, indien het van haar alleen afhing, wellicht het oude loon zou hebben gehandhaafd, en voorts dóor het feit, dat de voormelde hoofdagent steeds voor de verschillende maatschappijen was opgetreden en zijn standpunt niet heeft willen verlaten, ook toen andere maatschappijen dan de Koninklijke West-Indische Maildienst later gedeeltelijk wilden toegeven.

Daar het te voorzien was, dat de partijen zonder ingrijpen van derden moeilijk tot elkander zouden komen, bood het bestuur van den R.-K. Volksbond, een vereeniging, welke zich op economisch en sociaal gebied beweegt, reeds kort na het begin der staking zijn bemiddeling aan, die door beide partijen werd aanvaard.

De vervolgens tusschen de agentschappen en het bestuur van den Volksbond, dat op verzoek van de bootwerkers hun belangen is bijven behartigen, gevoerde onderhandelingen hebben niet tot een bevredigende regeling geleid. Genoemd bestuur legde daarop — kort voor de ongeregeldheden voorvielen — zijn mandaat neder en droeg het over aan het voorloopig bestuur van den intusschen opgerichten Bootwerkersbond, dat op zijn verzoek door enkele bestuursleden van den Volksbond werd bijgestaan.

In een bijeenkomst van het voorloopig bestuur van den Bootwerkersbond met de agenten werd overeenstemming bereikt omtrent een aantal voorwaarden, o. a. omtrent die, dat het uurloon f 0,45 en het loon voor overwerk f 0,80 zou bedragen. Deze overeenkomst mocht echter niet de goedkeuring verwerven van de directie van de Red-D-Line te New-York, die den eisch stelde, dat de arbeiders zonder concessies het werk zouden hervatten, welk antwoord 14 Juli werd bekend gemaakt.

De hierdoor ondervonden teleurstelling bracht een deel der bootwerkers er toe, om, in strijd met de voorschriften van hun bond, betoogingen op touw te zetten en zelf voor hun belangen op te komen. Op 15 Juli betoogden zij eerst voor het kantoor van den K. W. I. Maildienst, om te vernemen, wat de vertegenwoordiger voor hen doen kon; zij wendden zich daarop tot den procureur-generaal, wiens bemiddeling zij verzochten.

Deze verklaarde zich bereid om zijn bemiddeling te verleenen, als hem zou zijn gebleken, dat de besturen, die tot nu toe de belangen der bootwerkers hadden behartigd, tegen zijn inmenging geen bezwaar hadden. De procureur-generaal drukte den arbeiders bij die gelegenheid ernstig op het hart, geen wanordelijkheden te plegen, onder mededeeling, dat hij geweld met geweld zou doen keeren door de politie en zoo noodig ook door het garnizoen.

In den ochtend van den 17 Juli verzamelde zich een vrij groot aantal werklieden voor het raadhuis, waarin het bureau van den procureur-generaal gevestigd is. Eenigen hunner waren nogal onrustig, doch gaven niettemin gevolg aan de persoonlijke aanmaning van den procureur-generaal om de eigenlijke straat te ontruimen, zich in het aangrenzend park terug te trekken en daar kalm de komst af te wachten van de personen, die een bericht van de voormelde besturen zouden brengen.

Deze lieden verschenen spoedig daarop en deelden den procureur-generaal mede, dat er geen bezwaar tegen zijn tusschenkomst bestond. De procureur-generaal begaf zich daarop naar de agenten der betrokken maatschappijen, in het vertrouwen, dat de stakers, die zich drie maanden lang kalm hadden gehouden, nu zij hun zaak in zijn handen hadden gesteld, wel eenigen tijd op zijn terugkeer zouden wachten en zich inmiddels onder de hoede van den Volksbond van ongeregeldheden zouden onthouden.

Dit vertrouwen werd echter beschaamd. Immers, terwijl de onderhandelingen tusschen den procureur-generaal en de agenten met groote kans op welslagen gaande waren, kwam een tierende menigte het erf, waarop de kantoren van de agenten zich bevinden, binnenstormen, wierp steenen naar het zestal politie-agenten, dat, onder aanvoering van den commissaris, de menschen trachtte tegen te houden, en drong, na de politie te hebben overmand, het kantoor van den hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst binnen. De procureur-generaal, die eerst getracht had de menigte tot heengaan te bewegen, verwijderde zich, toen zijn pogingen vruchteloos bleven, om den bijstand van het garnizoen in te roepen en gaf inmiddels last, het personeel van alle politiewachten bijeen te roepen en een afdeeling gewapende politie naar het kantoor van den Maildienst af te zenden. Aan het verzoek om hulp van het garnizoen werd aanstonds gevolg gegeven, maar noch het garnizoen, noch de politie kon spoedig genoeg ter plaatse zijn om de daden van geweld te verhinderen, welke binnen een tiental minuten, nadat de menigte voormeld kantoor was binnengedrongen, werden gepleegd.

Na den hoofdagent en een tweetal leden van zijn personeel tot bloedens toe te hebben mishandeld en den inventaris van het kantoor ernstig te hebben beschadigd — van vernieling van het kantoor met de archieven is echter geen sprake geweest — dwong men den hoofdagent naar het raadhuis te gaan om, naar men zeide, te teekenen, waarmede vermoedelijk bedoeld werd onderteekening van een verklaring, dat hij de arbeiders tegen het geëischte loon zou aannemen. De hoofdagent werd op het Raadhuis voorloopig verbonden. De procureur-generaal, die zich intusschen daarheen had begeven, liet het plein voor het raadhuis door de politie ontruimen. Intusschen was ook een sectie militairen daarheen opgerukt, terwijl een andere afdeeling zich naar het kantoor van den Maildienst had begeven en nog twee secties de aanlegplaats der booten vande Red-D-Line hadden bezet ter bescherming van de Venezolaansche arbeiders, die door een intusschen daarheen getogen menigte waren aangevallen, Een vijfde afdeeling militairen was naar het woonhuis van den hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst gezonden.

Bij de verspreiding van een samenscholing moesten de inspecteur van politie en een agent, volgens hun verklaring tot zelfverdediging, van hun revolvers gebruik maken, ten gevolge waarvan twee personen gedood werden. Bovendien overleed een Venezolaan een paar weken later aan de gevolgen van infectie, door eigen toedoen, van een ten gevolge van een stokslag opgedane hoofdwond. De verwonde personen hadden meerendeels lichte kwetsuren opgeloopen. Min of meer ernstig verwond waren vier personen, onder wie de commissaris van politie, die zwaar letsel had bekomen. Op den voormelden Venezolaanschen arbeider na, zijn alle verwonden spoedig hersteld.

Een negental personen, die geacht werden een hoofdaandeel in de ongeregeldheden te hebben gehad, werden gearresteerd.

Hollandsche Bank voor West-Indie

HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM Bijkantoren: CARACAS & CURAÇAO.

Statutair Kapitaal fl 5,000,000, waarvan volgestort fl 1,000,000.

Buitenlandsche Wissels

Telegrafische uitbetalingen.

In- en verkoop van vreemde bankbilletten en specie.

Encasseeren van documentaire wissels.

2

Aan een vreemdeling, die zich op ongewenschte wijze met de ongeregeldheden had bemoeid, werd het verblijf in de kolonie ontzegd.

Tegen den avond was de rust geheel teruggekeerd en konden de detachementen van het garnizoen meerendeels inrukken.

In zijn verslag wijst de procureur-generaal er op, dat, naar hem later is medegedeeld, aan de menschen, die zijn terugkeer naar het raadhuis afwachtten, door een onbekend gebleven persoon sterke drank was verstrekt. Ware dit niet geschied, dan zouden, naar de overtuiging van den procureur-generaal, de menschen zijn terugkeer rustig hebben afgewacht.

Van een viertal op Curaçao werkende maatschappijen had de ondergeteekende het telegrafisch verzoek ontvangen om het verblijf van Harer Majesteits *Zeeland*, die zich toen te Willemstad bevond, te verlengen, op grond, dat men den handel gedurende de heerschende troebelen onvoldoende beschermd achtte. Na gepleegd overleg met zijn ambtgenoot van Marine heeft ondergeteekende daarop den Gouverneur telegrafisch gemachtigd om, zoo hij dat noodig achtte, het oorlogsschip nog eenige dagen aan te houden. De Gouverneur, tot wien de bedoelde maatschappijen en vele ingezetenen zich met een gelijk verzoek hadden gericht, heeft, na gepleegd overleg met den Raad van Bestuur, geen termen gevonden om aan het verzoek gevolg te geven, omdat hij meende den toestand volkomen te kunnen beheerschen, zoo noodig met bijstand van het garnizoen. Zooals de Landvoogd den ondergeteekende heeft medegedeeld, was afdoende gebleken, dat de troepenmacht in staat is aan alle gebeurlijkheden met succes het hoofd te bieden. De wijze, waarop het garnizoen bij de onderhavige gelegenheid was opgetreden, heeft algemeen reden tot tevredenheid gegeven, terwijl ook de houding van het korps politie-agenten over het algemeen lof verdient.

Op den dag nadat de voormelde gebeurtenissen waren voorgevallen, heeft de Gouverneur, die reeds bij den aanvang der staking zijn tusschenkomst had aangeboden om tot een minnelijke schikking te komen, welke tusschenkomst toen echter niet werd aanvaard, met de agenten van de betrokken maatschappijen, met het voorloopig bestuur van den Bootwerkersbond en met het Bestuur van den Volksbond een bespreking gehouden ter bereiking van een bevredigende oplossing van het loongeschil. Vermoedelijk als gevolg van deze bespreking gingen 21 Juli --eerder was daartoe geen gelegenheid-- een aantal arbeiders, aanvankelijk tegen een loon van 40 cent per uur, dat naderhand op 45 cent werd gebracht, aan den arbeid. Het aantal werkwilligen breidde zich daarna sterk uit en op 25 Juli waren alle Venezolaansche arbeiders naar hun land terugekeerd.

Het verloop der gebeurtenissen wijst uit, dat het geheele voorval niet meer is geweest dan een opstootje, dat uitsluitend verband hield met en het gevolg was van vermindering der loonen. Dat van een opstand geen sprake is geweest, blijkt afdoende uit de omstandigheid, dat enkel bootwerkers — en dan nog slechts een deel der arbeiders —, waarbij zich, zooals in dergelijke gevallen pleegt te geschieden, te kwader naam bekende elementen uit de lagere volksklasse hebben gevoegd, tot daden van geweld zijn overgegaan, terwijl het in zeer korten tijd gelukt is de orde te herstellen.

De ondergeteekende moge hierbij nog de aandacht vestigen op de verklaring van den procureur-generaal, dat ware aan de saamgeschoolde menigte geen sterke drank verstrekt, deze niet tot geweldpleging zou zijn overgegaan.

2, *a.* Op het oogenblk, dat de Venezolaansche arbeiders aangevallen werden, waren zij niet beschermd. Hun werd echter door een afdeeling militairen, die binnen enkele minuten de orde herstelde, aanstonds afdoende bescherming verleend.

Die arbeiders hebben inderdaad de Amerikaansche vlag ter plaatste, waar zij zich bevonden — de aangelegplaats der booten van de Amerikaansche Red-D-Line — geheschen. Het is niet gebleken met welke bedoeling dat geschied is.

Er is gezegd, dat het spoedig op de voormelde gebeurtenissen gevolgd bezoek van de Amerikaansche oorlogsschip *Birmingham* met de voormelde omstandigheid verband heeft gehouden. De ondergeteekende acht het niet ondienstig mede te deelen, dat het bezoek van voormelden oorlogsbodem heeft plaats gehad op den dag, die reeds vóór Mei 1922 daartoe bepaald was.

b. Een bestuurslid van den voormelden Volksbond had den Gouverneur ongeveer 14 dagen te voren medegedeeld, dat hij voor ongeregeldheden vreesde. De Landvoogd kreeg den indruk, dat men beducht was voor feitelijkheden tegen de Venezolanen. Hij drukte zijn zegsman op het hart al diens invloed aan te wenden om onlusten te voorkomen, daar deze eventueel met kracht zouden worden

onderdrukt en het uitbreken daarvan de bootwerkers slechts zou kunnen benadeelen. Ook drong de Gouverneur bij die gelegenheid met klem aan op zooveel mogelijk matiging in de eischen der stakers en op het beproeven van krachtige pogingen om tot een oplossing van het geschil te geraken.

Van de ontvangen mededeeling gaf de Gouverneur kennis aan den procureur-generaal, als hoofd der politie, met opdracht om er op verdacht te zijn mogelijke ongeregeldheden onmiddelijk met kracht te onderdrukken, een onderzoek in te stellen en zich van den toestand op de hoogte te houden.

Uit een, na het ontvangen van 's Gouverneurs opdracht door den procureur-generaal gedaan onderzoek, was dezen rechterlijken hoofdambtenaar gebleken, dat er geen aanleiding bestond voor ongeregeldheden te vreezen. De verhouding tusschen de Curaçaosche en Venezolaansche bootwerkers liet toen niets te wenschen over en van eenige vijandelijkheden was geen spoor te bekennen. Deze uitkomst van het door de daarvoor bestemde politie-organen ingesteld onderzoek gaf den procureur-generaal den indruk, dat in de waarschuwing meer een poging tot intimidatie moest worden gezien, zoodat voor het nemen van buitengewone maatregelen geen aanleiding bestond, al bleef men waakzaam. Ook de hoofdagent van den Maildienst, die na de betooging van bootwerkers te zijnen kantore op 15 Juli, den commissaris van politie schriftelijk gewezen had op de kans, dat moeilijkheden zouden ontstaan (waarbij hij het oog had op moeilijkheden bij het lossen en laden van schepen door Venezolaansche werklieden), achtte, zooals hij aan zijn schrijven toevoegde, de kans daarop niet groot.

Niemand heeft hetgeen op 17 Juli is voorgevallen, vooruit kunnen bevroeden of weten, omdat geen plan of voornemen om ongeregeldheden te verwekken bij wien dan ook heeft bestaan en alles spontaan is geschied.

c. Hierboven is bereids medegedeeld, dat het bestuur van den R.-K. Volksbond reeds bij het begin van de staking zijn bemiddeling had aangeboden, doch zich op het allerlaatst had teruggetrokken. Zooals voorts hierboven is te kennen gegeven, was kort vóór het uitbreken der onlusten overeenstemming bereikt en zou het geschil zijn bijgelegd, ware het niet, dat de hoofddirectie van de Red-D-Line ongenegen gebleven was in de overeengekomen regeling te treden.

Het bestuur van den Volksbond had uitsluitend getracht partijen tot elkander te brengen. Er bestond dus geen aanleiding om te vreezen, dat zijn optreden een ongunstigen invloed op het algemeen verloop der staking zou hebben, al spreekt het vanzelf, dat door het geven van leiding en het brengen van eenige organisatie onder de arbeiders dezen sterker kwamen te staan dan wanneer een en ander had ontbroken.

Mocht de Volksbond dus wellicht in zijn streven om de belangen der arbeiders te behartigen ongewild mede oorzaak zijn geweest van den langen duur der staking, in die handelwijze kan niettemin niets ongeoorloofds of afkeurenswaards worden gezien.

3. Uit het op de vraag onder 2, 1*a*, *c*, gegeven antwoord blijkt, dat de bij die vraag gegeven voorstelling van zaken niet juist is. Overigens spreekt het vanzelf, dat de Gouverneur in elk geval boven de partijen behoort te staan.

4. Voor de beantwoording van de onder dit nummer gedane vraag zou de ondergeteekende het op prijs hebben gesteld, indien daarbij ware medegedeeld, op welke feiten de meening berust, dat een overwegend deel van de Curaçaosche bevolking gekant is tegen de wijze, waarop de tegenwoordige Gouverneur het beheer voert. Ook zou hij daarbij gaarne vernomen hebben, welk gedeelte der bevolking met het overwegend deel is bedoeld.

Den ondergeteekende is het bekend, dat de uitkeering van aanzienlijke bedragen ten behoeve van het R.-K. bijzonder onderwijs, als gevolg van het hier te lande aanvaarde en ook in de kolonie in toepassing gebrachte beginsel van gelijkstelling van het openbaar en het bijzonder onderwijs, niet de instemming heeft van het niet Katholieke deel der bevolking, zulks te minder, waar de ongunstige toestand der koloniale geldmiddelen niet veroorloofde de zoo noodige en reeds zoo lang uitgestelde herziening van de bezoldigingen der Landsdienaren zoo spoedig als gewenscht werd in te voeren.

Die omstandigheden, gevoegd bij de noodzakelijkheid om door verhooging der belastingen naar de door de tijdsomstandigheden geboden versterking der middelen te streven, kunnen, naar het gevoelen van den ondergeteekende — zij het dan ook geheel ten onrechte —, aanleiding hebben gegeven tot critiek op het beheer van den Landvoogd.

Ook in de onderhavige aangelegenheid bleef de critiek van zekere zijde den Landvoogd niet gespaard. De ondergeteekende telt er prijs op te verklaren, dat hij uit de van den Gouverneur ontvangen uitvoerige inlichtingen en uit de daarbij overgelegde talrijke verklaringen van civiele en militaire autoriteiten en anderen, die bij de aangelegenheid betrokken zijn geweest, de volle overtuiging heeft verkregen, dat het beleid van den heer Brantjes daarbij in geenen deele te wenschen heeft overgelaten.

5. Voor de onder dit nummer vermelde opinie, welke op zich zelf reeds van geen juiste voorstelling van de bestuursinrichting der kolonie getuigt, bestaat geen grond.

In het Voorloopig Verslag nopens de Curaçaosche begrooting voor 1923 (Gedrukt Stuk 1922—1923—3, no. 7) is overlegging verzocht van afschriften van de processen-verbaal betreffende het in zake de voorgevallen ongeregeldheden ingesteld justitieel onderzoek. De ondergeteekende kan aan dat verzoek, waarvan bij zijn Memorie van Antwoord op voormeld Verslag overweging heeft toegezegd, geen gevolg geven, aangezien de Gouverneur hem de bedoelde processen-verbaal niet heeft toegezonden. Een verslag van de openbare zitting van het kantongerecht, waarop de daders der wanorderlijkheden terecht hebben gestaan, is opgenomen in het nummer van het weekblad *Amigoe di Curaçao* van 11 November jl., waarvan een exemplaar hierbij wordt overgelegd. [1].)

Dat verslag geeft, naar de Gouverneur mededeelt, een juist beeld van hetgeen op 17 juli ten kantore van van den hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst is voorgevallen.

———

[1]) Dit stuk is nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

CUANDO ESTE SANO CONSERVESE SANO

NO adquiera el hábito de tomar medicinas. El enfermo necesita tomar medicinas pero no debe continuar tomándolas cuando ya esté curado.

Para mantenerse sano bastan las buenas costumbres, el ejercicio físico, una alimentación regular y sencilla, el descanso y el sueño. Entonces esté satisfecho de estar libre de los síntomas de la debilidad renal.

Si Ud. duda del buen funcionamiento de sus riñones tome *Píldoras de Foster*; ellas vigorizan esos órganos y no dejan hábito de tomarlas.

Examínese Ud. mismo: Cuando se despierta en la mañana ¿siente algún dolor de espalda? ¿Están sus párpados inflados y sus manos y piés hinchados? ¿Es la orina turbia, arenosa e irritante? ¿Es abundante o escasa? ¿Siente sus extremidades débiles y reumáticas especialmente cuando el tiempo es húmedo? ¿Se siente Ud. sin espíritu, cansado, falto de energia y de ambiciones? ¿se siente Ud. mareado después de estar de piés algún tiempo? ¿Tiene Ud. ataques de reumatismo, ciática o lumbago?

Si desgraciadamente la contestación a una o varias de estas preguntas es afirmativa, recurra inmediatamente a *Las Píldoras de Foster Para Los Riñones.* Ellas son un específico de las enfermedades renales.

De venta en todas las boticas. Solicite nuestro folleto sobre las enfermedades renales y se lo enviaremos absolutamente gratis.

(4) FOSTER-McCLELLAN CO.
BUFFALO, N. Y., E. U. A.

Tonnenmaat en Waterverplaatsing.

De aanstaande komst van het Amerikaansche stoomschip *President Hayes*, dat door *El Boletin Comercial* werd aangekondigd als een schip van 20.000 ton waterverplaatsing, heeft deze week weer tot heel wat gekibbel aanleiding gegeven. Natuurlijk niet onder de deskundigen in scheepvaartkringen, maar onder de leeken op dat gebied.

Men beweerde, dat dit schip met zijn 20.000 ton zeker de grootste stoomboot was, die tot nu toe onze haven was binnengeloopen.

Het verschil van opinie komt eenvoudig hier van daan, dat men geen onderscheid maakt tusschen de geheel verschillende begrippen van *tonnen*, die in scheepvaartkringen gebruikelijk zijn, doch die onder buitenstaanders veel verwarring stichten, omdat men van tonnen spreekt, zonder nadere aanwijzing welk soort van tonnen men eigenlijk bedoelt.

Men spreekt van ton òf wel als *inhoudsmaat* of wel als *gewichtseenheid*.

I. Als *inhoudsmaat* wordt ze gebruikt om het schip te kunnen beoordeelen voor bouwkosten, voor de betaling van haven-, kanaal- of sluisgelden, voor de becijferingen van den ontwerper. Die *inhoudsruimte* wordt uitgedrukt in Registerton (R. T.)

1 R. T. is 100 kub. Eng. voet = 2.832 M³.

De ruimten van het schip, die voor meting in aanmerking komen, zijn verschillend, naar gelang men wil bepalen òf wel den *bruto* of den *netto* tonnen inhoud.

De *Bruto Reg. Ton* (B. R. T.) ook wel *gross- registered- tonnage* (G.R.T.) genoemd, omvat *alle* ruimte (binnenwerks gemeten) van het geheele schip, hierbij inbegrepen alle ruimte ook van den bovenbouw en op het dek, welke permanent en voldoende hecht van de zee zijn afgesloten, met uitzondering alleen van de dubbele bodem van het schip, voor zoover deze *niet* gebruikt wordt voor het bergen van lading of brandstof (kolen of stookolie)

De *Netto Reg. Ton* (N. R. T.), (waarnaar de haven- en sluisgelden in rekening worden gebracht), verkrijgt men door van B. R. T. inhoudsmaat de inhoud af te trekken van:

1o. ketelruim, machinekamer, schroeftunnel, der kolenbunkers.

2o. het logies voor de bemanning.

3o. de lokalen, die enkel gebruikt worden voor navigatiedoeleinden.

De wijze, waarop die waarden in mindering worden gebracht, is in verschillende landen eenigszins anders geregeld.

Men kent daarvoor 1o. de *Engelsche regel*, en volgens deze is de *Netto* inhoud van het schip (volgens Kiaer) *gemiddeld* 63,8 % van den *Bruto* inhoud.

2o. De *Duitsche Regel* (71.1 %)

3o. de *Donau-Regel* (66,5 %).

In geen geval mag voor logies van manschappen en de bergplaatsen en localen voor navigatiedoeleinden meer dan 5% van den bruto inhoud en voor machinekamer, ketelruim, kolenbunkers, meer dan 50% van den bruto inhoud worden afgetrokken, zoodat in het uiterste geval de *netto*-inhoud minstens 45% moet bedragen van den *bruto*-inhoud.

De meting van de scheepsruimten geschiedt algemeen naar het systeem van *Moorsom*, dat een bijzondere methode is, om de binnenruimten en inhoud van een schip te bepalen.

Bij de berekening van de ton als *gewichtsmaat* gaat men van een geheel ander princiep uit. Zij dient om het *draagvermogen* van een schip uit te drukken en wordt gebruikt om de *waterverplaatsing* van een schip in cijfers aan te geven.

Onder dood-gewicht-*draagvermogen* verstaat men het verschil tusschen het schip *volgeladen* en het gewicht van het *ledige* schip stoomklaar. Het draagvermogen (dead wight d. w.) is dus het gewicht van de volle lading (met inbegrip van de steenkolen of stookolie voor eigen gebruik) De eenheid hierbij is de ton als *gewicht* (volgens het metrieke stelsel) van 1000 KG. of in de Engelsch sprekende landen van 2240 Eng. ponden = 1016 KG. In de Ver. St. van Amerika maakt men nog onderscheid tusschen *long ton* = 2240 Eng pond en *short ton* = 2000 Eng pond.

De berekening naar *long ton* is de meest gebruikelijke, dus een ton van 2240 E.P. of 1016 K.G.

Onder *Waterverplaatsing* verstaat men het totale gewicht van het nalumen water, dat door het schip met volle lading weg gedrukt of verplaatst wordt.

Dit volumen verplaatst water en het gewicht van het geladen schip zijn beiden even groot (volgens de wet van Archimedes.)

Dit wordt op de romp het schip aangegeven door de *belaste* (hoogste) waterlijn, terwijl de *onbelaste* (laagste) waterlijn de waterverplaatsing aangeeft (en dus het gewicht) van het schip zonder lading.

Een schip van 20.000 ton bij volle lading waterverplaatsing geeft dus het gewicht van het schip + de lading in eenheden van 1016 KG. aan.

De oorlogschepen worden meestal opgegeven naar de gewichtsmaat of waterverplaatsing, omdat ze altijd met volle lading varen. Hoogstens kan alleen de kleinere of grootere voorraad steenkolen of stookolie, die ze meevoeren, eenig verschil opleveren.

Wil men een vergelijking tusschen *gewichts*maat en *inhouds*maat, dan neemt men gewoonlijk aan, dat 1 ton d. w. of waterverplaatsing ongeveer overeen komt met ⅔ B. R. T., maar op dezen regel zijn veel uitzonderingen.

Het Sportterrein op „Mundo Nobo".

Wij zijn deze week eens een kijkje gaan nemen op het terrein *Mundo Nobo* aan den Rooden Weg.

Met behulp van de teekening, die de nieuwe wegen- en sportveldenaanleg weergeeft, krijgt men een goed overzicht over de plannen en werkzaamheden die tot nu reeds tot stand zijn gebracht. Vlak bij de tegenwoordige Militaire Begraafplaats komt een breede inrijweg zoo mogelijk met een monumentale poort. Deze inrijweg gaat in rechte lijn in de richting van Zaquitó en sluit zich daar ongeveer aan bij den weg, die daar den berg op gaat naar *Ceroe Pretoe* en *Parasasa*.

Deze mooie weg is ontworpen tusschen de rooilijnen op een breedte van 10 Meter, maar wordt voorloopig nog de helft smaller aangelegd. Een andere even breede weg komt juist tegenover *Plantersrust* op den hoek ten Westen van *Mundo Nobo*, waar de Charoweg begint. Deze nieuwe weg snijdt de eerste en loopt bijna recht uit op den ouden weg met aanlegsteiger aan het Rifwater, door de firma Maduro aangelegd voor het lossen en laden van steenkolen ten behoeve van het Pompstation. Het terrein voor deze nieuwe wegen is reeds geheel opengekapt, schoongemaakt en voor het grootste deel ook al bereidbaar. En al dit werk is uitsluitend verricht door de manschappen van ons Garnizoen. En dit is nog maar een klein gedeelte van hun arbeid.

In den laatsten tijd zijn al hun werkkrachten geconcentreerd op het Rif.

Het is al ruim drie jaren geleden, dat wij in het nummer van 31 October 1919 van den *Amigoe di Curaçao* in onze artikelen over *Inmuniteit of Besmetting* het volgende schreven:

„Nu wij het hier toch over het Rif „hebben, — dat Rif, dat op hygienisch „en moreel gebied een kwaden naam „heeft, en dat nu langzamerhand door „het wegruimen der mangroveboschjes „ook wellicht zijn schuilhoeken van „ongerechtigheid zal gaan verliezen, — „zouden wij hier tegelijk een idee aan „de hand kunnen doen, hoe datzelfde „Rif tot nog sterkere borstwering voor „volgende orkanen en tevens tot een „uitgezochte wandelplaats kan gemaakt „worden.

„Wanneer men aan weerszijden van „dat Rif over zijn geheele lengte van „het fort tot aan den kalkoven een „betonmuur zou optrekken van ± 2 M. „hoogte en de tusschen die beide mu„ren open liggende ruimte door den „zandzuiger met het zand en de klei „uit het ondiepe Rifwater liet opspui„ten tot gelijk met den rand dier mu„ren, dan verkreeg men een pracht „van strandboulevard, zoo iets in den „geest van den beroemden *Seewall* van „Demerare, een ideale wandelplaats „in den namiddag- en avonduren, ter„wijl daardoor het Rifwater tegelijk „werd uitgediept en tot een aantrek„kelijk bevaarbaar binnenwater kon „worden omgetooverd voor tallooze „roei- en motorbootjes om daar te „spelevaren."

Het is eigenlijk te mooi geweest om werkelijkheid te kunnen worden. En tegenwoordig is de zandzuiger reeds ter ruste, en leven we in den tijd van bezuiniging. Maar toch een deel van onze toekomstplannen is op weg om verwezenlijkt te worden.

Het is bekend, welk een ontelbare menigte automobielen op een middag dat er een voetbalwedstrijd wordt gehouden op *Mundo Nobo*, de tallooze kijklustigen onophoudelijk af- en aan voert. Het is werkelijk angstwekkend te zien en men begrijpt niet dat er nog geen ongelukken gebeurd zijn.

Dit verkeers-vraagstuk heeft nu een gelukkige oplossing gevonden door den aanleg van een flinken rijweg over de heele lengte van het Rif van het fort af tot voorbij den kalkoven. En ook dat is het werk van onze militairen. Op drie verschillende plaatsen: bij den kogelvanger, waar de schietoefeningen van het garnizoen worden gehouden, bij den kalkoven, en tegenover den aanlegsteiger van de firma Maduro op *Mundo Nobo* in het Rifwater is deze weg reeds genivelleerd. Tegenover dezen steiger is men nu bezig van het Rif uit een dam aan te leggen door het Rifwater die den doorgang door het water tot op ± 30 M. vernauwen zal. Nu wordt er een flinke sterke houten brug geslagen, die den kop van dezen dam met den aanlegsteiger verbinden zal. Er komt aan elke walzijde een doorgang van 5 Meter breedte met drie doorgangen ieder 7 Meter breedte, terwijl de hoogte de brug op het midden bij hoog terstand op 1½ M. berekend w juist gelijk bij de brug naar het Rif

De oplossing van het verkeersvr stuk komt dus hierop neer, da auto's langs den Rooden weg menschen aanvoeren en over het ter van *Mundo Nobo* langs de nie brug en over het Rif naar de terugkeeren. Er is dus nooit ge voor botsing of opstopping. Zoo de weg over het Rif tevens een m wandelweg worden voor voetgang Voorloopig is die weg nog wat h belig, maar dat wordt mettertijd zelf beter.

De militairen hebben hier sch rend werk verricht, echt pioniersw dat bovendien geheel in de lijn van hun stiel. Zij verdienen een pluii je. Zij doen hun werk met zoo animo, dat het bewondering afdwi als men 't gadeslaat.

Tot nu toe is er reeds meer 1000 uren (man-uren) aan gewerk

Als men nu nog verder weet al dit werk aan de koloniale kas g cent kost, zoodat het princiep *bezuiniging* geheel gesauveerd bl dan hebben zeker onze militairen dank van de Curaçaosche Maatscha ten volle verdiend.

Eere wien eere toekomt.

INGEZONDEN.

Onze dieren.

Behandel de dieren met zachthei spaar de vogels.

Dit opschrift kan men in alle gr te steden van Nederland langs wegen vinden. Ik word er herha delijk aan herinnerd, wanneer ik behandeling van dieren hier in o kolonie zie.

Deze behandeling kan gerust m handeling genoemd worden. Zie m eens, hoe ze langs den weg vervo worden.

In Nederland zou de eerste de b te agent van politie terstond proc verbaal tegen zoo'n voerman op ken wegens noodeloos kwellen dieren. Soms worden bokken en g ten en ook koeien en ossen op meest pijnlijke manier gebonden bij velen tegelijk op elkaar gewor in een kleinen wagen vervoerd. Do wat ik deze week zag, deed mijn v bazing ten top stijgen, n. l. de m nier waarop hier de honden gem teld worden. Deze beesten word indien zij zwervend worden aan troffen, opgevangen en gedood. zich zelf genomen is dat zoo kw niet om een hondenplaag te voorkom

Doch moet dit dooden op een gru zame manier geschieden langs openbaren weg en dan nog op kl lichten dag van overheidswege? Is geen andere manier om deze dieren dooden dan ze op een kar geladen het Riffort te brengen, en daar met e stuk ijzer aan den nek gebonden eenigen tijd aan een touw onder wa te laten zakken, en telkens weer den wal gehaald om te zien of h dier al dood is en zoo niet het ze de nog eens te herhalen. Welke delijke kracht gaat hiervan uit dat geschied door gevangenen onder to zicht van een agent? Is dit soms e middel tot verbetering van gevang nen in de gevangenis? Als men na het station D. T. gaat, kan men me malen van een dergelijk verhev schouwspel getuigen zijn. Van wel gelichte zijde vernam ik, dat dit z vaak en voorgaande week nog 4 k gebeurde. Is er dan geen andere m nier om deze beesten te dooden, vlugger, zekerder en niet zoo wre werkt? In Nederland gebruikt m immers een weinig gas en wordt werk ook niet in het publiek verric Waarom dan hier wel?

Nog eens *behandelt de dieren m zachtheid*, al is het dan nog maar hond.

Dankend voor de plaatsruim

UEd's dw.

X.

Berichten uit de Kolonie.

Vergiftigd.

Woensdagmiddag werden in St. Elisabeths-Gasthuis twee Spa jaarden binnengebracht, behoore tot de bemanning van het S.S. *Phi delphia*. Zij waren dien morgen in buurt van Habaai in het Schotte gaan zwemmen en hadden daarna v de beruchte onrijpe appeltjes van Manzanillaboom gegeten, waardoor vergiftigd waren.

Door tijdige hulp zijn zij aan e groot gevaar ontsnapt.

Schipbreuk.

Volgens een bericht, voorkomend in *El Panorama* van Maracaibo is de goulet *Jesusita*, toebehoorend aan den Heer Eduardo Ball in den nacht van 31 Januari op de kust van Guagira vergaan. Het vaartuig was niet verzekerd. De lading bestond uit maïs, kaas en visch en was wel verzekerd. In Maracaibo zijn twee personen van de bemanning aangekomen. Uit het bericht blijkt niet of de andere leden der bemanning ook gered zijn.

Gevaar.

Dezer dagen merkten wij op, dat de muur, die den geheelen vóórbouw vormt van de *Salon Habana* op duidelijk zichtbare wijze aanmerkelijk uit het lood hangt en gevaarlijk overhelt. Niet alleen voor voorbijgangers, maar vooral op avonden, waarop een film wordt afgedraaid en zich een vrij talrijke menigte daar ter plaatse verzamelt, levert die bouwvallige muur een ernstig gevaar op. Hier dienen maatregelen genomen te worden, vóór er nog dooden en gewonden te betreuren zijn.

Scheepvaart.

Volgens een bericht van het Agentschap zullen de schepen van de N. O. S. A.-line voortaan niet meer onze haven aandoen.

Tegenover dit verlies staat weer een veel grootere winst te boeken.

De schepen van P. & J.-lines, varend tusschen Mobile Ala., La Guayra, Puerto Cabello en Curaçao, zullen voortaan onze haven aandoen. Den 22n. dezer maand wordt de *Lake Giltedge* verwacht, terwijl voor de beide volgende maanden de *Hancock County* en de *Lake Fairport* worden aangekondigd.

Nog een andere lijn, de *Pacific-Argentine-Brasil-line* schijnt ook onze haven in zijn vaarplannen op te nemen. Deze booten varen van San Francisco (Californië) door het Panamakanaal naar Curaçao, Porto Rico (Ponce en San Juan), Trinidad, Para, Pernambuco, Bahía, Montevidéo, Rosario, Buenos Aires, Bahía Blanca en Puntas Arenas.

De eerste boot, *President Hayes*, van 20610 ton waterverplaatsing werd hier Woensdag reeds verwacht, maar heeft zich nog niet laten zien.

In Maart zal de *President Harrison* eveneens van 20610 ton en in Mei de *Susquehanna* van 17000 hier binnen komen.

De grootste boot.

De *President Hayes*, die hier spoedig verwacht wordt, heeft 20610 ton waterverplaatsing, maar 10,533 Bruto Reg. Ton en 6,195 Netto Reg. Ton inhoud. Ze is 502 voet lang, 62 voet breed en heeft een diepgang van 28 voet. Zij is dus nog niet de grootste boot, die onze haven binnen kwam.

Tot nu toe spant de *New-York-City* met 10,798 B. R. T., die in 1911 hier binnen kwam, de kroon.

Voor den belangstellenden lezer laten wij hier de namen met tonnenmaat volgen der grootste booten, die tot nu hier binnenliepen.

1. *New-York-City* (in 1911) met 10,798 B. R. T.
2. *President Hayes* (Febr. 1923) met 10,533 B. R. T.
3. *Alphonso XIII* met 7842 B. R. T.
4. *Europa* met 7810 B. R. T.
5. *Hollandia* met 7291 B. R. T.
6. *Alkmaar* (8 Oct. 1919) met 6944 B. R. T.

Marktberichten.

Van 29 Dec. tot 12 Januari was de stand der Curaçaosche exporartikelen op de Markt te New-York:

DIVIDIVI. Tot nu toe was de markt stil. Maar men hoopte dat de opkoopers spoedig opnieuw meer belangstelling voor het artikel zouden aan de dag leggen.

Een partij, die in New York aankwam en onverkocht bleef, is niet zonder eenigen invloed op de prijzen gebleven, want het hoogste bod dat er gedaan werd was niet hooger dan 36.50 doll. per ton.

Toch verwachtte men, dat die invloed van voorbijgaanden aard zou zijn en dat latere partijen tegen 37 doll. zouden kunnen verkocht worden, een prijs, die alleszins redelijk is in verband met de prijzen, die voor andere looistoffen gemaakt worden.

GEITENVELLEN: De markt in dit artikel staat volkomen stil. De koopers toonen niet den minsten lust om tegen den prijs van 29 cts inkoopen te doen.

Van den anderen kant ligt het voor de hand, dat de opkoopers tegen het einde deze maand wel zullen verplicht zijn weer opnieuw voorraad in te slaan en dan al licht tegen wat hoogeren prijs. Al de partijen, die in den laatsten tijd aankwamen, zijn in depot opgeslagen in afwachting van betere vooruitzichte.n

De prijs van 29 ct per pond voor geitenvellen van Curaçao, Bonaire en Aruba is dus alleen nominaal.

ALOE. De voorraden, in New York in depôt opgeborgen, zijn bijna uitgeput, terwijl de verschepers slechts zeer beperkte partijen aanbieden. Deze laatsten verlangen naar een hoogeren prijs dan 6 cts. terwijl de opkoopers niet hooger willen gaan dan 5½ en 5¾ cts.

Wel zijn er eenige partijen verkocht tegen 6 cts, maar de handel wil niet voor dien prijs inslaan en er zijn ook werkelijk partijen tegen 5¾ cts verkocht.

Het is onmogelijk te voorspellen welken loop de markt zal nemen.

De opkoopers hebben naar het schijnt nog voldoende partijen in voorraad, waardoor het hun mogelijk is een dergelijke onafhankelijke houding aan te nemen, te meer nog, dewijl het hun bekend is, dat er nog groote voorraden worden achtergehouden op de plaatsen van oorsprond.

Blijft de vraag naar het artikel aanhouden, dan zouden zij op dit punt wel van opinie moeten veranderen.

Journalist-Aardrijkskundige.

Een vriendenhand zond ons een uitknipsel uit het *Nieuws van den Dag* van 28 December ll. Het bevatte onder het hoofd *West-Indië* het bericht, ook door ons breedvoerig beschreven, van de ter doodveroordeeling en de terechtstelling van den Franschman *Coutanceau* te Paramaribo.

Niettegenstaande het bericht uitdrukkelijk *Paramaribo* vermeldt als de plaats van het gebeurde, ook nog het *fort Zeelandia* noemt, waar de terechtstelling zou plaats hebben, gaat de journalist verder aan het fantaseeren en zegt, dat het Hof van Justitie *van Curaçao* den man ter dood veroordeeld en dat Gouverneur Mr. BRANTJES hem gratie geweigerd heeft.

Van een journalist, verbonden aan een blad als het *Nieuws van den Dag*, dat toch een reputatie heeft op te houden, hadden wij niet zoo'n aardrijkskundigen *blunder* verwacht.

Weet men in Holland, na een M.U.L.O. of H. B. S. of nog hooger opleiding nog niet eens, dat er in West-Indië twee geheel verschillende en van elkander onafhankelijk Hollandsche Koloniën zijn, dat Paramaribo de hoofdstad is van de Kolonie Suriname en dat de Heer Mr. BRANTJES Gouverneur is van Curaçao en Mr. BARON VAN HEEMSTRA van Suriname?

Dat heet journalistieke voorlichting.

Al dichter bij.

Nog altijd zijn we hier op Curaçao van het zien van een vliegmachine verstoken gebleven.

Maar de kansen worden hoe langer hoe grooter. Zij komen al dichter bij.

De Venezolaansche bladen melden nu, dat twee Duitsche Junker hydroplanes D. 127 en D. 128 van het *Junker Luftverkehr-Gesellschaft*, de een met 3 en de andere met twee passagiers een luchtreis gemaakt hebben over zee van Santo Domingo naar La Guayra. De overtocht duurde 8 uur 20 minuten. In La Guaira was men telegrafisch op hun komst voorbereid.

Nieuwe courant.

Naar ons ten oore kwam, zijn er plannen in uitvoering tot uitgifte van een nieuwe courant, waarin dagelijks de telegrammen van ons Draadloos Station zullen worden opgenomen.

Ook wordt het plan overwogen om een gratis advertentie blad onder de kooplieden te verspreiden.

Verbetering der wegen.

Volgens personen, die in de laatste dagen meermalen de buitenwegen van het beneden district bereden, is er reeds een zeer groote verbetering in den toestand van den grooten weg te bespeuren. Al de gaten en karsporen zijn opgevuld en gelijk gemaakt, zoodat het rijden nu geen marteling meer is en reeds zonder levensgevaar geschieden kan. Dezer dagen zou de stoomwals er op uittrekken om het nieuw opgebrachte materiaal nog vaster aan te pletten. Vooral dat gedeelte langs Habaai, wat wel het meest geleden had, wordt in het midden van den weg bijna een halve meter opgehoogd en naar de kanten afgerond, zoodat het water den weg niet meer kan uitspoelen.

Ook de waterafvoer van de steile zijwegen, die van den *Zwarten Berg* op den groote weg uitmonden, is beter geregeld.

Het is een mooie verbetering.

De Koninklijke Shell in Venezuela.

Een telegram uit Londen aan de *Maasbode* van den 2en Januari meldde:

Het verslag van de *British Controlled Oilfields*, dat 2 Januari in de te Montreal gehouden vergadering van aandeelhouders is voorgelegd, bevat verdere bijzonderheden omtrent het contract van deze maatschappij met de *Koninklijke Shellgroep*. De *British Controlled* bezit uitgebreide concessies in Venezuela, welke ze echter niet in staat is zelf spoedig op intensieve wijze te exploiteeren. Gedeeltelijk op aandrang van de Venezolaansche regeering heeft zij daarom een overeenkomst gesloten met de twee belangrijkste petroleumgroepen, n.l. de *Standard Oil* en *Koninklijke Shell-groep*. De overeenkomst met de *Standard Oil* kwam in April van het vorige jaar tot stand. Deze voorzag in de vorming van een nieuwe maatschappij, met een kapitaal van vijf millioen dollar, hetwelk geheel door de *Standard Oil* zou worden gefourneerd en welke het uitsluitende recht tot exploitatie van het Oostelijke deel van de Buchivao-concessie zou verkrijgen. Daarentegen verkreeg de *British Controlled* een optie van 50 % voor eventueele verder uit te geven aandeelen en een royalty van 12½ %

De overeenkomst met de Koninklijke *Shell*-groep kwam in Nov. ll. tot stand, waarbij de exploitatie van het centrale gedeelte van de Buchivaoconcessie aan deze groep op soortgelijke voorwaarden werd overgedragen. Daarnaast werd echter ook de afzet van de op Ellmene-Alta Gracia gewonnen ruwe olie aan de Koninklijke Shell overgedragen, die daartegenover op zich nam een pijpleiding naar het meer van Maracaibo aan te leggen.

De Begrooting voor 1923.

Volgens een telegram, dezer dagen door den Gouverneur onzer kolonie uit den Haag ontvangen, is de Begrooting van Curaçao voor 1923 door de Tweede Kamer aangenomen.

Ontvangen.

In dank ontvangen van het Agentschap de nieuwe tijdtafel van de booten van de *Compagnie Générale Transatlantique*. De dienst wordt voor dit jaar onderhouden door de volgende booten: *Pellerin de la Touche, Flandres, Macoris, Perou, La Navarre, Pto Rico* en *Haiti*.

— Van den Heer Camarena, alhier, agent van de *Compañia Anónima Tabacalera* een mooie wandkalender.

De Atlas.

Woensdag is de sleepboot *Atlas* onder kapt. VAN ZEIJL met den nieuwen ijzeren lichter *Luetta* hier van Rotterdam binnengeloopen.

Deze reis is onder alle opzichten gelukkig volbracht en kan wel een record genoemd worden. Den 4 Januari vertrok Kapt VAN ZEYL met de Atlas, die de lichter *Luetta* van 1500 ton op sleeptouw had, van Rotterdam, kwam 7 Jan. te Plymouth, vertrok vandaar den 11 Jan., kwam den 19n te Las Palmas aan, vertrok vandaar den 20n, kwam den 4 Febr. te Tabacco (Granada) aan, en den 7 Febr. hier in onze haven. Welkom en onze gelukwenschen met zoo'n knap volbracht werk.

Loodsgelden.

Gedurende de afgeloopen maand Januari hebben de loodsgelden 15.000 fl. opgebracht. En toch kan men niet zeggen, dat die maand het abnormaal druk geweest is met de scheepvaart in onze haven. Volgens dienzelfden maatstaf zouden dus de loodsgelden over het geheele jaar 1923 de kapitale som van 180.000 fl. moeten opbrengen. Dat is een buitengewone meevaller.

Volgens de berekeningen gemaakt zouden deze loodsgelden met de verhooging moeten opbrengen 85.000 tot 125.000 fl.

En nu bestaat er alle kans, dat het bedrag tot 180.000 fl. zal loopen.

Het vereischte bedrag, dat de nieuwe belastingen moeten opbrengen, komt dus meer dan ruim bijeen.

Maar is het nu nog noodig, ook die andere verhoogingen van belasting, die nog op het program staan, door te voeren?

Officieele berichten.

Aan den schrijver bij het Departement van Openbare Werken A. G. van der Gen is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den torenwachter op Klein-Curaçao Gustaaf Monsanto is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De heer J. A. de Haseth Jr., tandarts alhier, is benoemd tot lid en secretaris van de examencommissie, bedoeld bij art. 36 der Gezondheidsverordening.

Aan den wd. hoofdcommies ter Administratie van financien J. G. Statius Muller is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den brievenbesteller M. Merien is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den kommies der belastingen W. H. van Berkel is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den kommies-verificateur A. L. Pietersz is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Zeilvaart

gedurende de maand Januari 1923.

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	20	Aruba	17
Bonaire	60	Bonaire	49
Columbia	1	Cap Haitien	1
Guanta	2	Bov. Eilanden	1
La Guaira	2	Columbia	7
La Vela de Coro	5	Jacmel	2
Macoris	1	Guanta	1
Maracaibo	3	La Guaira	1
Mobile	1	La Vela de Coro	7
Pampatar	4	Macoris	3
Port au Prince	1	Maracaibo	6
Pto. Cabello	7	Pto Cabello	6
Pto Rico	1	Pto Rico	1
St. Martin	1		
Tucacas	1		
Van de Kust	1		
Van zee	2		
Totaal	113	Totaal	102

Plaatsgebrek.

Wegens overvloed van copie moeten verschillende stukken o. a. het verslag van de verg: van de Jubilé-Commissie van Donderdagavond tot de volgende week blijven liggent.

Dankbetuiging.

De ondergeteekende geeft hierbij zijn oprechten dank aan Dr. Winkel en den Eerw Pastoor van den Elsen, die hem hun eerste medische en geestelijke hulp hebben verleend op het oogenblik van zijn ongeluk, aan Mhr. Menkman Dr. Boogaart, de Eerw. Zusters van het St. Elizabeths-Gasthuis voor hun goede behandeling en alle personen die op de een of andere wijze belang in hem getoond hebben gedurende zijn ziekte en verblijf in het Gasthuis.

Cur. den 10n Febr. 1923.

WILLEM BOOI.

Klierziekte Bij Kinderen wordt overkomen door het gebruik van

SCOTT'S EMULSION

dit is een gevolg van de heilzame werking der levertraan, tot de bereiding er van gebruikt.

Koop alleen de echte

Scott's Emulsion

775

UN TONICO GENERAL

TONIKEL

Y RECONSTITUYENTE

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Januari 1923 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Januari 1923.	113	14,195	12,707	104	498 325	285 743
Vorige maanden						
Totaal	113	14,195	12,797	104	498 325	285 743

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Politieke film.

XI.

Het Iersche Episcopaat grondde zijn ingrijpend advies op de Roomsche leer, dat aan het rechtmatig verkregen gezag eerbied en gehoorzaamheid moet worden betoond zóowel in als uitwendig; slechts een grof misbruik maken van zijn macht door den bestuurder geeft den onderdanen een wapen in de hand om na consult met en onder goedkeuring van de volksvertegenwoordiging, zich van dezen regeeringspersoom of dit gezag te ontdoen. Doch als regel sta voorop, dat de nadeelen, voortspruitend uit de actie tot verwijdering dezer autoriteit, minder groot dienen te zijn dan de kwade gevolgen zelve der tirannie.

Deze zelfde gedragslijn is voorgeschreven, indien het geldt een onrechtmatig verkregen gezag op zij te zetten; want, hoewel een inwendige onderwerping nimmer geboden wordt, is het weigeren der uiterlijke gehoorzaamheid eerst dan geoorloofd wanneer de rampen, voortkomend uit het verzet, het gedragen kwaad nog niet overtreffen. Overigens kan een onwettige regeering, indien zij goed wordt uitgeoefend en de onderdanen zich zonder protest bij het feit hebben neergelegd, afstand deden van hun recht en gezag, tot een wettige worden in den loop der jaren.

Overzien wij nu de Iersche questie in verband met de Engelsche usurpatie, dan is zeker de oorsprong minstens twijfelachtig, de latere overdracht van Hendrik VIII op Elisabeth en Cromwell zeker niet wettig, terwijl een eeuwendurend verzet en protest van het Iersche volk aan geen stilzwijgende erkenning nog doen denken. Engeland kan dus met reden door zijn kleinen nabuur worden aangezien als „indringer," als „overweldiger." Maar bij de vraag of zij met geweld dit opgedrongen gezag van zich mogen afschudden, moet de overweging beslissen ten koste van welke geweldaden dit doet zal worden bereikt en of de toekomst misschien niet zwaardere rampen en grootere nadeelen medebrengt dan het dragen van de onrechtmatige Engelsche superioriteit veroorzaakt. Luistert men naar de argumenten van Albion, die uit de geschiedenis bewijzen put voor zijn goed recht, aanschouwt men den bloei van Ierland in de groote gemeenschap, overdenkt men verder het aanbod van Dominion Home Rule, wat toch een groote stap is op weg naar de vrijheid in eigen huis en legt men daarnaast de bereidwilligheid van O'Convell (en later van Parnell) om zonder algeheele losmaking van Engeland deze zelfregeering te aanvaarden, dan ligt het antwoord voor de hand, dat de ontketende burgeroorlog met zijn reeks gewelddaden, stroomen bloeds, plundering, brandstichting, roof en sluipmoord niet het geschikte middel is om in deze tijdsperiode het uiterste te willen afdwingen.

Op dit standpunt plaatste zich het Iersche Episcopaat en zonder het recht van hun volk op algeheele vrijheid te ontkennen of hun wettige aspiraties te verkorten, keurde het de gewelddadige machtsmiddelen af en ried ten sterkste aan zich voorloopig met de te verkrijgen resultaten tevreden te stellen.

***

Griffith en Collins, twee der voornaamste onderhandelaars van Dail Eireann, teekenden de pacificatie-actie. Ierland zou deel blijven uitmaken van het Engelsche rijk, doch vrij blijven in huiselijke aangelegenheden. Een naar evenredigheid sterk leger mag het op de been houden, terwijl over 5 jaar een matige vlootmacht wordt toegestaan ter kustverdediging. Om gevoeligheden te ontzien, liet Engeland aan de Iersche parlementsleden de vrijheid om den eed van trouw aan het Rijk „via Ierland" (als deel) af te leggen.

De Valera hield met onverbreekbare kracht vast aan zijn eisch tot volkomen afscheuring, tot zelfbeschikking „to the bitter end."

Dail Eireann, dat door de actie van de Valera zich reeds had ingeleefd in de gedachte aan de onbesnoeide vrijheid, keurde na de actie der bisschoppen en de ratificatie door Griffith en Collins het verdrag goed hoewel met een niet groote meerderheid.

Dublin castle, het gebouw, dat de Engelsche opperheerschappij symboliseerde, werd aan Ierland teruggegeven, terwijl Collins met Craigh (den voorman van Noord-Ierland) een overeenkomst sloot ten aanzien der meest dringende zaken in verhouding met Ulster.

Hoe oprecht de bedoeling dezer twee zaakgelastigden ook was, de bevolking van Noord- en Zuid-Ierland wisten elkander niet goed te verstaan. Na enkele grensgeschillen over het bezit van graafschappen, waar de katholieken en Orangisten tegen elkaar waren opgewassen en tot welker regeling Lloyd George zelf naar Ierland toog, braken er tal van incidenten uit van zwaarderen omvang. In Belfast vooral traden de Ulstermen met een waar schrikbewind op tegen de Katholieken, zoodat dezen in hevig verzet kwamen en protesteerden door tegengeweld; in de stad en omgeving werd gemoord en met bommen geworpen. Weerwaak volgde en de Orangisten-troepen doodden in twee maanden tijd 91 katholieken, terwijl er meer dan 250 werden gewond. Vooral het Republikeinsche leger onder de Valera raakte slaags met het Ulster-leger uit het noorden en dagelijks vielen er slachtoffers terwijl de wederzijdsche gruweldaden in ruwheid toenamen. Op zekeren dag werd Maarschalk Wilson verraderlijk gedood, en de daders bleken te behooren tot het republiekeinsche leger van de Valera.

Een enorm aangroeiende verontwaardiging steeg op in geheel Engeland en de reactie doodverfde deze daad als een poging van Ierland om Ulster onder Dublin te brengen, ofschoon later bleek dat men hier met een zuiver persoonlijke wraakneming had te doen, daar Sir Henry Wilson de formateur der Orangisten troepen (de z. g. „Specials") was geweest. De gisting der gemoederen, de onderlinge wrijving, de noodlottige verwijdering nam toe en steeds breeder werd de klove tusschen de broeders van een zelfde vaderland.

***

Ondertusschen had het Engelsche parlement het verdrag met Ierland goedgekeurd onder voorwaarde dat binnen 4 maanden in Zuid-Ierland verkiezingen moesten worden gehouden ook ter aanwijzing eener blijvende regeering; tot voorloopig president was Artur Griffith gekozen. Aan den bezadigden Michaël Collins gelukte het de Valera een tijd lang zijn obstructief werken te doen staken en met de Iersche regeering van Dublin samen te werken ten einde de verkiezingen voor te bereiden. Bij overeenkomst werd bepaald, dat 17 republiekijnen (Valeristen) en 17 voorstanders van het Engelsch-Iersch verdrag zonder strijd zouden worden gekozen.

Deze regeling bleek weinig later het behoud van de partij van de Valera geweest te zijn, immers de uitslag der verkiezingen wees aan dat de Collins-partij met 58 zetels uit de bus kwam, de arbeiderspartij met 17, terwijl de boeren 7 en de onafhankelijken 6 afgevaardigden naar de Kamer mochten zenden, welke vier partijen allen vóór het verdrag met Albion waren en de nieuwe grondwet hadden goedgekeurd. Hiertegenover kon de Valera, wiens invloed begon te verzwakken, slechts 33 volgelingen stellen.

* * *

De Iersche grondwet, resultaat van de onderhandeliingen tusschen de kroon en de vertegenwoordigers van Dail Eireann, werd enkele dagen vóór de verkiezingen afgekondigd. De Iersche Vrijstaat wordt erkend als een gelijkgerechtigd lid van de gemeenschap van naties, die het Britsche gemeenebest vormen. De nationale taal is Iersch, maar het Engelsch zal tegelijkertijd als officieele taal worden erkend. Mannen en vrouwen hebben dezelfde burgerschapsrechten met inbegrip van het kiesrecht. De gewetensvrijheid is onschendbaar en er mag geen wet worden gemaakt, die onderscheid treft tusschen godsdiensten. Vrijheid van spreken, vereeniging en vergadering wordt gewaarborgd. De wetgevende vergadering zal bestaan uit den koning en twee huizen, de Kamer van afgevaardigden (Dail Eireann) en den Senaat (Seanad Eireann.)

Beide huizen worden gekozen op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging; de Dail Eireann rechtstreeks door het volk, de Seanad Eireann voor de helft (28) door de Dail, terwijl de andere helft benoemd wordt door den premier op zulk een wijze, dat daarin ook voldoende vertegenwoordigd zijn de groepen en partijen, wier aanwezigheid in de kamer van afgevaardigden niet billijk tot haar recht kan komen.

De uitvoerende macht berust bij den koning, die door een gouverneur-generaal wordt vertegenwoordigd. Voor alle wetten is de toestemming van den vorst noodig alvorens zij kracht van wet bezitten.

De regeering wordt bijgestaan door een raad van advies, tegelijk uitvoerenden raad, tegenover de kamer verantwoordelijk, die uit 12 Hivi (=ministers) bestaat. Wijzigingen van de grondwet kunnen binnen de perken van het tractaat met Engeland door het parlement aangebracht worden. Behalve in een feitelijken inval zal van den Ierschen vrijstaat niet geëischt worden deel te nemen van eenigen oorlog zonder goedkeuring van diens parlement.

***

De verpletterende ontnuchtering, die de verkiezingen aan de partij van de Valera gebracht hadden, deed haar naar de wapenen grijpen en desnoods door een guerrilla-oorlog tegen hun eigen landsbroeders, tegen hen met wie zij kort geleden schouder aan schouder hadden gestaan in den strijd tegen Engeland, hun bevrijdingsleuze te doen zegevieren. Het ontbrak hen aan de nuchtere staatsmanswijsheid om in te zien dat vroeg of laat, onder den drang der internationale omstandigheden, onafhankelijkheid toch zal uitgroeien. De Valera met als medehelpers generaal Liam Mellowes, August Stack, Erkine Childers, Cathal Brugha schaarden rondom zich de ras-echte republikeinen en concentreerden in Dublin zoowel als in de bergstreken van Z. Ierland de rebellische troepen. De Vrijstaat-Regeering was hierdoor gedrongen ook harerzijds een legermacht op te roepen en uit aller standen der maatschappij stroomden de jongemannen van 18 tot 30 jaar toe; op sommige dagen bevatte de lijst van inschrijving een 2000 namen. Het resoluut optreden van Griffith en Collins, welke laatste tot opperbevelhebber van het Iersche-Vrijstaatsleger werd benoemd, verhoogde het prestige der regeering en de Dublinsche brigade kon spoedig op het eerste groote succes bogen de hoofdstad van rebellen te hebben gezuiverd; Cathal Brugha, een der voornaamste leiders onder de Valera werd gevangen genomen.

Toen sloeg de guerilla-krijg over naar de provincies. Met een niets ontziende revolutiezucht werden dorpen en stadjes aangevallen, de bewoners geterroriseerd, van hun vrijheid beroofd, zoo niet erger, spoorlijnen verwoest, bruggen opgeblazen, stations, kazernen, gerechtsgebouwen verbrand; de schade liep in de milioenen ponden.

De nationale troepen werden overal als bevrijders begroet; dank zij hun sterke artillerie konden zij in korten tijd de meest sterke strategische punten bezetten, zoodat weldra een betrekkelijke rust in het land heerschte en voorloopig het normale leven weer zijn gang ging. Daar de nationalen meester waren van den toestand, lieten zij de Valera en zijn rebellentroepen, die zich op Cork en omstreken hadden teruggetrokken, met rust.

De Vereenigde Staten erkenden den Ierschen Vrijstaat, welks regeering in het Engelsche Hoogerhuis bij monde van Lord Binkenhead, den Lord Kanselier, met woorden van waardeering werd geprezen wegens zijn oprechten trouw aan het gesloten tractaat, dat voor de tegenwoordige generatie van Ierland een tijdperk van vrijheid en ongekenden bloei zou openen.

Cooperatieve Winkelvereeniging

„ONS BELANG"

Met de laatste boot van Amsterdam ontvangen:

Versche bruine boonen,
Idem Spliterwten,
Idem Gouda kazen,
Idem Leidsche kazen,
Idem Zwitsersche kaasjes,
SPIDER Bier 1/1 en 1/2 flesschen,
Groote Stearine kaarsen,
Groote en kleine ronde tafelbeschuiten,

De volgende zoozeer gewilde Biscuits van Van Lensvelt, t. w.

Javaantjes,
Zoute bollen
Bitterkoekjes,
Pitmoppen,
Weespermoppen,
Zoute krakelingen,
Theerandjes.

De volgende blikgroenten:

Doperwten,
Snyboonen,
Wortelen,
Spercieboonen,
Andijvie,
Spinazie,
Salade.

Curaçao, Februari 1923.

MADURO'S BANK

CURAÇAO.

Wij publiceeren heden onze balans van den 31 December 1922 in den volgenden practischen vorm, opdat onze clienten haar gemakkelijk kunnen nagaan.

Wij zijn schuldig aan de beleggers: (rekeningen-courant, spaarboekjes, deposito's, enz.)	fl	3,155,593,08
Wij houden afzonderlijke reserven:		
voor de betaling van interesten op deze beleggingen	„	29,753,69
voor de betaling van belastingen aan het Gouvernement en onvoorziene uitgaven:	„	41,689,76
	fl	3,227,036,53
Om op elk gegeven oogenblik gemelde bedragen te kunnen uitbetalen, bezitten wij het volgende:		
Contanten in kas:	fl	301,339,67
Bij onze Correspondenten: (onmiddelijk opeischbare depósito's)	„	573,076,69
Effecten: (die onmiddelijk met winst te gelde gemaakt kunnen worden.)	„	1,166,794,17
Verleende Credieten in Rekening-Courant aan onze Clienten: (het grootste gedeelte met waarborg en opeischbaar op korten termijn).	fl	1,562,933,96
Verleende Credieten op Termijn-opvraging: (alle behoorlijk gewaarborgd).	„	1,122,892,04
	fl	4,727,036,53
Hiervan afgetrokken:	„	3,227,036,53
Blijft er een overschot van:	„	1,500,000,—

dat den aandeelhouders toekomt, nadat aan al onze verplichtingen voldaan zal zijn. Dit overschot vormt dus een garantiefonds zoowel voor de depósito's als voor alle transacties, welke ons mochten worden toevertrouwd.

Wij maken van deze gelegenheid gebruik om opnieuw onze diensten aan te bieden voor alle banktransacties.

Depósito's — Wissels — Credietbrieven — Telegrafische overmakingen — Koop en verkoop van aandeelen en effecten — Disconteering van wissels — Verhuur van safe-deposit Loketten.

Afschriften van onze laatste balans zijn ter beschikking van belanghebbenden.

Curaçao, 23 Januari, 1923. 3—3

J. MULLER,
Witteweg 61.
Kunstschilder
bekroond 1n Prijs (voor een landschap **Phantasie**, in olieverf).
op de Curaçaosche Tentoonstelling 1904.
Lessen in Fransch, Spaansch, Engelsch en Hollandsch.
3—3

Alfredo G. Santiago
se complace en participar á sus amistades su compromiso con la Señorita
Maria J. Curiel
Curaçao Enero 20 de 1923.
Unica participación.

DURANTE LA ESTACION CALUROSA
cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.
REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.
Salvitae
Estimula el HÍGADO, y los RINONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO URICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

JARABE DE AMBROZOIN
TOS
BRONQUITIS ASMA.
LARINGITIS
JARABE DE
TOS FERINA
TUBERCULOSIS
AFECCIONES RESPIRATORIAS
AMBROZOIN
ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.
JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY. New York.

TONIKEL
ENRIQUECE LA SANGRE Y FORTIFICA LOS NERVIOS. DA FUERZA, ENERGÍA Y VITALIDAD A LAS PERSONAS DÉBILES, ANÉMICAS Y NERVIOSAS
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

JARABE de AMBROZOIN
PARA TOS BRONQUITIS TUBERCULOSIS LARINGITIS TOS FERINA LA GRIPPE Y ASMA
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"